DINA VÎLCU

CONCEPTUL DE RELAȚIE ÎN OPERA GRAMATICALĂ A LUI D. D. DRAŞOVEANU

Lucrarea de față reflectă rezultatele parțiale ale cercetării desfăşurate în cadrul proiectului *SIASTRO*[1], al cărui scop este crearea unui sistem informatic capabil să identifice sintagmele dintr-un text. Complexitatea acestui program o depăşeşte pe aceea a unui dicționar, nivelul sintactic fiind, în acest caz, şi el implicat. Am realizat că va fi necesară o structurare extrem de complexă a relațiilor intra- şi interpropoziționale, astfel încât programul să poată acoperi toate, sau cel puțin cât mai multe dintre conexiunile ce stau la baza sintagmelor. În acest scop, echipa care lucrează la proiect a evaluat teoriile gramaticale aplicate, unitar sau nu, conştient sau nu, în cazul limbii române, încercând să decidă utilizarea uneia dintre ele sau combinarea mai multora.

Fără a trece aici în revistă (altfel decât ca termeni ai unor comparații cu alternativa propusă de noi[2]) toate teoriile posibil de aplicat în acest proiect, vom insista asupra celei pentru care, în cele din urmă, am optat[3]. Este vorba de sistemul gramatical conceput de către profesorul D. D. Draşoveanu.

Premise principiale şi conceptuale

1. Profesorul D. D. Draşoveanu şi-a situat sistemul gramatical într-un cadru teoretic din care se desprinde, inițial, ideea referitoare la nivelul limbii, nivel căruia îi aparțin flectivele şi conectivele, generatoare ale sintagmelor. E pusă în discuție aici însăşi relația dintre morfologie şi sintaxă, niveluri atent diferențiate, în general, în cadrul gramaticii[4]. În urma unei temeinice argumentații, ale cărei puncte nu e locul să fie prezentate aici[5], D. D. Draşoveanu consideră morfologia şi sintaxa drept „componente ale aceluiaşi întreg"[6].

Consecințele directe ale acestei restructurări sunt:

---

[1] *Sistem informatic pentru analiza sintagmatică a textelor în limba română. Fundamentare teoretică şi implementare – SIASTRO*, grant CEEX, Modulul I, Proiecte de cercetare-dezvoltare complexe, contract nr. 86. Vezi *infra,* articolul Emmei Tămâianu-Morita.

[2] Lucrarea de față e conectată în special cu cele ale lui Cornel Vîlcu (vezi *supra*) şi Emma Tămâianu-Morita (vezi *infra*).

[3] Desigur, soluția propusă de noi este, încă, o ipoteză de lucru. Am sesizat, pentru început, potențialul acestei teorii, am făcut deja câteva teste practice, însă rămâne, deocamdată, de văzut, dacă va fi posibilă aplicarea ei ca atare sau va fi nevoie (foarte probabil) de ajustări şi adăugiri.

[4] Vezi, de exemplu, GALR I, p. 1-3, cu precizările de rigoare – în sensul unor conexiuni care se fac, totuşi, între cele două niveluri – la nivel morfologic subliniindu-se posibilitățile combinatorii ale lexemelor; GALR II, p. 7-10; Bejan 1995, p. 5-6.

[5] Vezi, spre exemplu, Draşoveanu 1997a, p. 23-25; vezi, de asemenea, prezentarea făcută de C. Vîlcu în prezentul volum.

[6] Draşoveanu 1997a, p. 25.

DACOROMANIA, serie nouă, XIII, 2008, nr. 2, Cluj-Napoca, p. 127-135

a) *Flectivul*[7] este o expresie al cărei conţinut corespunzător este *sensul relaţional*. Este evitată, astfel, ruperea expresiei de conţinut[8], care intervine atunci când situăm nivelul morfologic dedesubtul celui sintactic. O consecinţă a revizuirii raportului dintre expresie şi conţinut în cuvintele/morfemele ce creează relaţii în interiorul sintagmelor este situarea conectivului pe acelaşi palier cu flectivul. Statutul lor este egalizat prin funcţia pe care ambele clase o au, aceea de a crea relaţii sintagmice. Divizarea *morfologie* vs *sintaxă* e contrazisă, astfel, şi de faptul că, dacă morfologia îşi arogă ca obiect de studiu flectivele, conectivele ar trebui să revină, cu expresie şi conţinut, sintaxei. Se ştie, însă, foarte bine, că nu acesta este cazul, din moment ce sintaxa are ca obiect atât ceea ce se realizează prin conective, cât şi ceea ce se realizează prin flective (subiect, complement direct, atribut genitival etc.)[9].

b) O altă categorie de argumente ce susţin nediferenţierea morfologiei faţă de sintaxă este de natură lexicală. Un clasic exemplu al profesorului Draşoveanu este egalitatea dintre sintagmele *solzii peşti**lor*** şi *solzii **la** peşti,* în care sensul relaţional este acelaşi: posesia – exprimat prin flectiv în primul caz şi prin conectiv în al doilea.

Nivelul obţinut prin unificarea domeniilor morfologic şi sintactic este numit **nivel sintagmic**, iar unităţile lui sunt partea de propoziţie, propoziţia şi fraza[10].

Nu în ultimul rând, un spor de credibilitate, din punctul nostru de vedere, este dat acestui principiu de confirmarea, la nivel macroteoretic, venită din integralismul lingvistic iniţiat de către Eugeniu Coşeriu, o doctrină la care subscriem, situându-ne munca de cercetare în perspectiva sa. Astfel, E. Coşeriu afirma că o limitare a sintaxei la combinări de ordin superior (propoziţii şi fraze) nu e oportună, specificând că gramatica trebuie să fie în acelaşi timp morfologie şi sintaxă, altfel ea neputând fi nici morfologie, nici sintaxă. E. Coşeriu propune, în schimb, o împărţire a gramaticii în *constituţională*, *funcţională* şi *relaţională*, aceasta din urmă studiind relaţiile între paradigme distincte prin care sunt exprimate funcţii designative analoge[11].

Revenind la proiectul nostru, considerăm că situarea sintagmelor intra- şi interpropoziţionale la acelaşi nivel, ca şi acordarea unui statut egal, din punct de vedere funcţional, flectivelor şi conectivelor, sunt factori ce pot ajuta programul să „înţeleagă” unitar relaţiile pe care le are de identificat şi analizat.

---

[7] În ceea ce priveşte noile conotaţii atribuite de autor acestui termen, vezi Draşoveanu 1997a, p. 23-24.

[8] Pentru precizări, dar şi excepţii, vezi Draşoveanu 1997a, p. 26-27.

[9] Cf. Draşoveanu 1997a, p. 26.

[10] Vezi Draşoveanu 1997a, p. 31-34.

[11] Vezi Coşeriu 1971/1978, p. 131-133; vezi de asemenea, Coşeriu 1973/2000, p. 227-232. Nu e indicată o apropiere forţată a celor două teorii, perspectivele care stau la baza lor având, totuşi, puţine similarităţi şi vizând dimensiuni diferite ale analizei gramaticale. Tocmai datorită (şi în ciuda) acestor diferenţe e de reţinut, însă, punctul teoretic în care ele se întâlnesc.

2. În raport direct cu premisa de sub punctul 1 se situează conceptul de **sintagmă**. Sintagma e definită drept „categorie nu inferioară propoziției, ci superioară acesteia, ca una, mai generală, care se manifestă și ca propoziție, și ca frază, și ca ea însăși”[12]. Ea este, de fapt, produsul ce rezultă atunci când sensul relațional (în calitate de conținut) și flectivul de relație sau conectivul (ca expresie) sunt activate în combinațiile dintre termeni[13].

3. Un ultim punct al acestei prime părți se referă la statutul aparte pe care îl au sintagmele coordonative – o posibilă problemă pentru programul nostru. Este adevărat că **Rc** (relația coordonantă) și **Rs** (relația subordonantă) sunt particularizări ale aceluiași general, **R** (relația), manifestând, deopotrivă, sensul relațional și împărțind structura **T–R–T**[14]; problema noastră ar putea decurge din aceea că, în timp ce ne bazăm pe faptul că un termen subordonat își va căuta întotdeauna regentul, va trebui să rezolvăm chestiunea orientării termenilor coordonați unul față de celălalt și să furnizăm programului criteriile pe baza cărora relațiile dintre ei vor putea fi identificate. Asupra acestor diferențe voi reveni, însă, mai jos.

Relația – conceptul central al sistemului gramatical drașovenian

Statutul relației, așa cum este el prezentat în subtitlul de mai sus, poate fi ușor demonstrat, chiar și numai prin faptul că articole întregi i-au fost dedicate de către profesorul Drașoveanu, iar titlurile acestora vorbesc de la sine: *„Sens relațional” – categoria* **centrală** *a sintagmicii*, *Relația* – **creatorul** *termenilor*, *Relația* – **organizatorul** *termenilor*. Prin calitățile evidențiate grafic mai sus, relația devine mobilul care antrenează o reorganizare completă a gramaticii limbii române. Vor fi prezentați mai jos factorii determinanți ai acestei transformări.

1. Relația este văzută ca o unitate prezentă în lanțul vorbirii cu expresie (**eR**) și conținut (**cR**), la fel ca în cazul unităților lexematice.

a) **Expresia** este „asigurată” prin ceea ce D. D. Drașoveanu numește **relatem**, acest termen acoperind atât flectivele de relație[15], cât și conectivele, situate pentru prima oară la același nivel. Se insistă asupra posibilității ca flectivele să fie și ele diferențiate față de termenul subordonat (**Ts**) cu care sunt combinate, în ciuda opiniei generale că în aceste cazuri este vorba de o „combinare directă”.

---

[12] Drașoveanu 1997a, p. 21, nota 1.

[13] Deși conceptul de **sintagmă**, ca și acela de **nivel sintagmic** sunt cruciale pentru teoria lui D. D. Drașoveanu și în strânsă legătură cu subiectul propriu-zis al prezentei lucrări, nu voi insista aici asupra lor, trimițând, din nou, la lucrarea lui C. Vîlcu (vezi *supra*).

[14] Cf. Drașoveanu 1997d, p. 50-51.

[15] Flectivele sunt diferențiate de rădăcină și de afixele derivative și inventariate după cum urmează: (1) desinențele, (2) sufixele flexionale, (3) alternanțele, (4) accentul (*cântă/cântă*), (5) *pe* al acuzativului genului personal, (6) *să* al conjunctivului, (7) topica (atunci când, în absența flectivului *pe*, deosebește acuzativul de nominativ), (8) articolul (hotărât și nehotărât), ca suplinitor al insuficienței desinențelor cazuale, și (9) verbele auxiliare („morfologice”) (Drașoveanu 1997h, p. 78).

Astfel, în sintagma *casa vecinu**lui***, flectivul *-lui* poate fi indicat cu uşurinţă ca entitate purtătoare a sensului relaţional de *posesie*. În cazul juxtapunerii însă, expresia nu există, lipsa acesteia fiind suplinită de către vorbitor prin cea mai apropiată asociere a sensurilor lexicale (**cL**)[16].

b) **Conţinutul** relaţiei este constituit de *sensurile relaţionale*, definite de către D. D. Draşoveanu ca „*acele sensuri care pun în anumite antinomii* (obiect posedat – posesor, acţiune – autor etc. etc.) *altele două, nerelaţionale*” (s.a.)[17]. Spre exemplu, într-o construcţie de genul *A fiindcă B*, „fiindcă” (**cR)** este cel care ne spune că necunoscuta lexicală B (**cL**) este „cauza” (**cTs**) cunoscută[18]. În lipsa relaţiei, cei doi termeni nu „fac sens” împreună, raportul dintre ei putând fi de aproape orice altă natură (succesiune temporală, scop, concesie, adversitate, consecinţă etc.).

2. Relaţia nu este rezultatul prezenţei termenilor, ci, dimpotrivă, este ea însăşi **creatorul** termenilor. D.D. Draşoveanu susţine această afirmaţie printr-un lanţ demonstrativ ce presupune: identificarea lui **R**, desprinderea sa de un anumit **T**, iar apoi dovedirea faptului că, dintre cele trei sensuri gramaticale identificate: **cTr**, **cTs**, **cRs**, singurul care se află în solidaritate cu un segment de expresie este **cRs**, lui **cTr** şi **cTs** nerevenindu-le vreunul. Conţinutul termenilor nu face decât să dubleze conţinutul lexical.

3. Fiecare sintagmă are doi termeni, însă **R** nu poate fi decât unul, şi, de aceea numai o dată marcat. Această afirmaţie este exemplificată prin însăşi relaţia subiectului cu predicatul, în care **Rs** se realizează exclusiv prin flectivul de acord verbal, nu şi prin flectivul de nominativ – acesta este doar condiţia contractării în sintagmă a lexemului substantiv sau pronume ca termen regent[19].

4. Relaţia este autonomă, iar această autonomie se demonstrează prin faptul că **cR** exclude anumite conţinuturi lexicale (**cL**). Se evită, astfel, incompatibilităţi şi pleonasme care pot apărea la întâlnirea dintre **cR** şi **cL** (ex. locul **când**..., a se preta **pe**..., **către** direcţia..., **pentru** scopul ...)[20].

Relaţii coordonante *vs* relaţii subordonante

Oricâtă omogenitate în sistem s-ar obţine prin tratarea relaţiei aşa cum a prezentat-o D. D. Draşoveanu, diferenţele dintre relaţiile coordonante şi cele subordonante sunt evidente şi imposibil de îndepărtat. D. D. Draşoveanu face el însuşi o inventariere a lor în două dintre articolele sale. Pentru proiectul nostru, aceste diferenţe au o importanţă specială, ele putându-se constitui, uneori, în

[16] Cf. Draşoveanu 1997c, p. 40-41.
[17] Draşoveanu 1997a, p. 22.
[18] Cf. Draşoveanu 1997c, p. 42.
[19] Cf. Draşoveanu 1997c, p. 43.
[20] Cf. Draşoveanu 1997c, p. 43. Consecinţele autonomizării relaţiei au o implicare cu adevărat pozitivă în proiectul nostru, fiind posibilă o tratare mai omogenă a sintagmelor prin reducerea numărului de situaţii specifice identificabile.

probleme pe care programul le-ar putea întâmpina în identificarea corectă a sintagmelor. Am încercat, mai jos, o sistematizare a acestor diferențe, însoțită de unele observații[21].

Este important de specificat, înainte de a trece la listarea acestor diferențe, că ele sunt „moduri de manifestare ale aceluiaşi factor cauză – relația – care se arată astfel ca organizator al termenilor. De aceea, fundamentul care uneşte cele două categorii, coordonarea şi subordonarea, *criteriul* după care clasificarea le are ca rezultat îl considerăm a fi *modul cum relația organizează termenii*" (s.a.)[22].

Nr.	Rc	Rs	Observații
1.	Generează bilateral omisibilitatea.	Generează unilateral omisibilitatea.	În timp ce, evident, pentru **Rs** această caracteristică nu pune nicio problemă, absența lui **Rs** implicând absența lui **Ts** şi invers, în cazul unui **Rc**, prezența lui **eRc** ar conduce, automat, programul la obligativitatea de a căuta două „părți de propoziție" (inclusiv predicate) de aceeaşi natură, rezultatul fiind identificarea unei sintagme coordonative.
2.	Nu este în aderență cu amândoi termenii, ci se află la egală distanță de **Ta** şi **Tp**.	Se află în aderență cu unul dintre termeni, acela considerat **Ts**, fără ca prin aceasta **R** să piardă din autonomie.	Indiferent dacă **Rs** este aglutinat cu **Ts** sau nu, adică indiferent dacă el este un flectiv sau un conectiv, la identificarea unui **Rs + Ts**, programul va fi obligat să caute un **Tr**, acesta din urmă având, deci, un rol pasiv, iar **Ts** fiind termenul activ.
3.	Nu au regim.	Au regim.	Regimul implică o dominare, acest lucru însemnând că **Rs** îl domină pe **Ts**, în vreme ce **Rc** nu domină nici pe **Ta**, nici pe **Tp**. **Rs** impune categorii lui **Ts**, cu excepția unor cazuri, de exemplu cel al adverbului (*omul de* ***acolo*** – *acolo* fiind adverb, nu are categoria gramaticală a cazului). La nivelul întregii sintagme, **Tr** domină grupul **Rs-Ts**, iar în interiorul grupului, **Rs** îl domină pe **Ts**.

[21] Tabelul prezentat se bazează în special pe două dintre articolele lui D. D. Draşoveanu: *Relația – organizatorul termenilor* (Draşoveanu 1997d) şi *Alte antinomii în dihotomia coordonare/subordonare* (Draşoveanu 1997g). Chiar dacă în articolele mai sus menționate sunt listate şapte, respectiv patru, astfel de diferențe, am considerat că ele pot fi reduse la opt trăsături dihotomice fundamentale, în care am inclus, uneori, caracteristici pe care le-am găsit strâns relaționate, de aceeaşi natură sau cu aceleaşi consecințe pentru sistemul redat aici.

[22] Draşoveanu 1997d, p. 49.

4.	**Ta** şi **Tp** nu sunt unul altuia funcţii; **Rc** este doar un asociator a doi **T**.	Grupul **Rs – Ts** reprezintă o funcţie (selectează un **Tr**); **Rs** este contractant al unui **Tr**.	Cel care generează calitatea de funcţie a grupului este **Rs**. Reiese din nou calitatea de termen activ a lui **Ts**. Valenţele lui **Ts** sunt active, în vreme ce ale lui **Tr** sunt latente, iar din mai multe, una sau câte una este actualizată de către cele active.
5.	**Rc** interpropoziţionali cunosc transmisibilitatea din poziţia iniţială, interpropoziţională, într-una intrapropoziţională.	**Rs** interpropoziţionali sunt netransmisibili, pentru că nu se pot detaşa de **Ts**.	Transmisibilitatea **Rc** interpropoziţionali la nivel intrapropoziţional este un argument în plus pentru considerarea propoziţiei şi a frazei ca subspecii ale sintagmei. Această constatare nu se aplică şi relaţiilor subordonative, **Rs** nefiind transmisibili intrapropoziţional. Se pune întrebarea, totuşi, care e legătura între partea de propoziţie şi subordonata corespunzătoare (ex. complementul direct şi completiva directă). Dacă din punctul de vedere al teoriilor gramaticale clasice ambele (complementul direct şi completiva directă) satisfac valenţa verbului tranzitiv, cum am putea explica, adoptând punctul de vedere din care grupul **Rs – Ts** selectează **Tr**, faptul că o conjuncţie precum **că** şi cazul acuzativ selectează acelaşi **Tr**? Va trebui, pentru aceasta, să recurgem la implicarea **Tr** în explicaţie, utilizând definiţia funcţiei, dată de D. D. Draşoveanu ca „grupul **Rs + Ts** *sau ceea ce actualizează o valenţă pasivă a unui **Tr***" (Draşoveanu 1997, p. 75; s.n.). La nivel teoretic, deci, va trebui să apelăm, pentru a explica această coincidenţă, la premisele sistemelor gramaticale clasice, care dau preeminenţă termenului regent, rămânând posibilitatea, la nivel practic, în ceea ce priveşte programul nostru, să aplicăm principiul care statuează selectarea de către grupul **Rs – Ts** a unui **Tr**.
6.	Transmisibilitatea lui **Rc** înseamnă **multiplicitate** (ex. subiect multiplu).	**Rs** se caracterizează prin **unicitate**, definită drept *imposibilitatea existenţei, în dependenţa unui*	Unicitatea este recunoscută ca o caracteristică problematică de însuşi D. D. Draşoveanu, care dedică acestei dezbateri un articol întreg, abordând-o, de asemenea, în alte scrieri ale sale. Se pare că limitele unicităţii sunt

		***Tr**, a unui al doilea grup **Rs – Ts**, în care **Rs** să fie identic cu unul dat.*	reale, dar nu foarte clar specificate (de exemplu, ea nu se aplică în cazul adjectivelor). În ce priveşte proiectul nostru, ar fi un avantaj considerabil dacă această caracteristică s-ar putea aplica. Credem, însă, că excepţiile ar fi prea numeroase pentru a putea fi rezolvate printr-o listare a lor, de exemplu, drept pentru care ea nu va fi încadrată, probabil, în baza teoretică a programului nostru.
7.	Nu stabileşte direcţie.	Stabileşte direcţie.	**Rc** propagă cei doi **cT** bilateral, în timp ce **Rs** propagă, unilateral, un singur **cT** şi anume spre **Ts**, pe care **cT** îl dublează, îl „încarcă”. Cu foarte puţine excepţii, discutate de către D. D. Draşoveanu în articole separate, **Rs** joncţional îl leagă pe **Ts** de la dreapta la stânga, indiferent dacă topica elementelor structurii este **Tr – Rs – Ts** sau este **Rs – Ts – Tr**. Considerăm că direcţia specificată a legăturii este un element în plus de organizare şi sistematizare, pe care programul nostru l-ar putea folosi, el având de găsit, atunci când identifică un **Rs**, un **Ts** în stânga lui (cazul conectivelor) sau în dreapta lui (cazul flectivelor).
8.	Permite inversarea termenilor.	Nu permite inversarea termenilor.	În afară de cazul în care termenii sunt în succedenţă (temporală), precum într-o sintagmă de genul *s-a dus şi s-a întors*, **Rc** nu impune o ordine a termenilor. Se poate spune: *nu e soare, dar e bine*, sau *e bine, dar nu e soare*. Chiar dacă sintagmele pot fi interpretate de către vorbitor/ascultător în moduri diferite, ele sunt perfect „egale” din punct de vedere gramatical. **Rs** nu permite astfel de inversări din motive de logică sau pentru că ele ar schimba sensul lui **R**. Există şi aici excepţii. Ele privesc inversiunea temporală (*se însera când am ajuns*) şi cea numită de către profesorul Draşoveanu concesivă (*a încercat, numai că n-a reuşit – deşi a încercat, [totuşi] n-a reuşit*).

BIBLIOGRAFIE

Coşeriu 1971/1978 = Eugenio Coseriu, *Semántica y gramática*, în *Gramática. Semántica. Universales. Estudios de lingüística funcional,* Madrid, Editura Gredos, 1978, p. 128-147.

Coşeriu 1973/2000 = Eugeniu Coşeriu, *Lecţii de lingvistică generală,* Chişinău, Editura Arc, 2000.

Draşoveanu 1975 = D. D. Draşoveanu, *Categoriile gramaticale de relaţie şi de opoziţie ale limbii române,* în „Cercetări de lingvistică”, XXIII, nr. 2, p. 177-181.

Draşoveanu 1997 = D. D. Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române,* Cluj-Napoca, Editura Clusium.

Draşoveanu 1997a = D. D. Draşoveanu, *„Sens relaţional” – categoria centrală a sintagmicii,* în Draşoveanu 1997, p. 21-34.

Draşoveanu 1997b = D. D. Draşoveanu, *De la unidimensionalitate la binaritate,* în Draşoveanu 1997, p. 35-39.

Draşoveanu 1997c = D. D. Draşoveanu, *Relaţia - creatorul termenilor,* în Draşoveanu 1997, p. 40-44.

Draşoveanu 1997d = D. D. Draşoveanu, *Relaţia - oganizatorul termenilor,* în Draşoveanu 1997, p. 45-51.

Draşoveanu 1997e = D. D. Draşoveanu, *Legături sintactice de la stînga la dreapta,* în Draşoveanu 1997, p. 52-58.

Draşoveanu 1997f = D. D. Draşoveanu, *O categorie sintactică - unicitatea,* în Draşoveanu 1997, p. 59-72.

Draşoveanu 1997g = D. D. Draşoveanu, *Alte antinomii în dihotomia coordonare/ subordonare,* în Draşoveanu 1997, p. 73-77.

Draşoveanu 1997h = D. D. Draşoveanu, *Categoriile gramaticale de relaţie ale limbii române,* în Draşoveanu 1997, p. 78-93.

Draşoveanu 1997i = D. D. Draşoveanu, *Flectivul* pe *vs prepoziţia* pe, în Draşoveanu 1997, p. 107-112.

Draşoveanu 1997j = D. D. Draşoveanu, *Nominativul şi acuzativul – schiţe sintactice cu adnotări,* în Draşoveanu 1997, p. 119-130.

GALR I, II = *Gramatica limbii române,* vol. I, *Cuvântul,* vol. II, *Enunţul,* Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.

Tămâianu-Morita 2008 = Emma Tămâianu-Morita, *Tipologia sintagmelor în modelul D. D. Draşoveanu. Posibile aplicaţii în proiectul SIASTRO*, *supra*, p. 137-150.

Vîlcu C. 2008 = Cornel Vîlcu, *Preliminarii teoretice la analiza gramaticală în proiectul SIASTRO, supra*, p. 117-126.

LISTA ABREVIERILOR

T – termen
Tr – termen regent
Ts – termen subordonat
cTr – conţinutul termenului regent
cTs – conţinutul termenului subordonat
Ta – termen antepus
Tp – termen postpus
cL – conţinut lexical
R – relaţie
Rc – relaţie coordonantă
Rs – relaţie subordonantă
cR – conţinutul relaţiei (sensul relaţional)
cRc – conţinutul relaţiei coordonante
cRs – conţinutul relaţiei subordonante
cR – conţinutul relaţiei
eR – expresia relaţiei
eRc – expresia relaţiei coordonante
eRs – expresia relaţiei subordonante.

THE CONCEPT OF RELATION IN D. D. DRAŞOVEANU'S GRAMMAR WORK
(*Abstract*)

This study is focused on the concept of *relation* elaborated by professor D. D. Draşoveanu as a central, essential concept, the core of his grammar system. The general considerations treating the theoretical premises and the central terms of Draşoveanu's grammar are followed by the presentation of the concept of *relation*, with its specific connotations as part of this grammar system. The last part of the study shows the differences between the coordonating and the subordonating relations, an aspect which is extremely relevant for the project this study is part of (*SIASTRO*).

Universitatea „Babeş-Bolyai”
Facultatea de Litere
Cluj-Napoca, str. Horea, 31